

REGIONAL STRATEGI
FÖR ÖKAD INFLYTTNING
OCH FÖRBÄTTRAD INTEGRATION
2015-2020

Integration handlar om att olika delar går samman till en helhet. Integration är en förutsättning för utveckling och tillväxt och är allas ansvar. För att uppnå integration mellan personer födda i Sverige och andra länder krävs en ömsesidig respekt och en förståelse för att människor är olika. Varje individ ska mötas utifrån sina behov. I Jämtland Härjedalen ska alla ha samma förutsättningar att vara delaktiga i samhället oavsett bakgrund. **Vi är en region att längta till och växa i.**

Människor flyttar till Jämtland Härjedalen t.ex. för att de är på flykt från sina hemländer, för att arbeta, för att återförenas med sin familj eller för att bilda familj.

Alla som vistas i länet oavsett uppehållstillstånd eller inte, om man är född i Sverige av svenska föräldrar eller om man flyttat till länet senare i livet med annan etnisk bakgrund ska integreras med varandra.

Den regionala strategins insatser och aktiviteter riktar sig därför till kvinnor, män, flickor och pojkar som är utrikes födda och svenskfödda.

Den regionala strategin för ökad inflyttning och förbättrad integration har ett brett anslag och ska belysa hur integrationen ska förbättras och därmed minska utflyttning, öka inflyttning och i förlängningen öka länets befolkning. Den är härigenom en del i den övergripande regionala utvecklingsstrategin RUS och en angelägenhet för hela regionen.

Syftet är att nå en samsyn, att visa vilken riktning regionen tar och vad som är viktigt att prioritera. Den ska ge stöd och vägledning till politiker och tjänstemän och även ge inspiration till berörda aktörer genom förslag på aktiviteter.

Fem områden prioriteras utan inbördes rangordning

Höjd utbildningsnivå – Svenska språket, modersmål och studiehandledning är viktigt, liksom kompetensutveckling för alla som på något sätt arbetar med utbildning. Individanpassad och flexibel utbildning kräver samverkan mellan olika aktörer, funktioner och system i samhället.

Ökat deltagande i arbetslivet – Tidig kartläggning och matchning mot arbetsmarknadens behov är av yttersta vikt, liksom nya och innovativa idéer för att underlätta och förkorta vägen till arbete. Arbete mot diskriminering i arbetslivet är prioriterat.

Förbättrad social sammanhållning – Insatser för ökad delaktighet och inflytande liksom arbete mot rasism och för allas lika värde är prioriterat. Förutsättningar för social sammanhållning är bl.a. bra hälsa, tillgång till olika nätverk och trygghet för alla i samhället oavsett etnisk bakgrund.

Kulturkompetens möjlighet och utmaning – En avgörande faktor för lyckad integrering är bland annat kunskap och förståelse om kommunikationens utmaningar i möten med människor från andra kulturer, inte minst viktigt är det för verksamheter i offentlig sektor. Det personliga mötet i t.ex. hälso- och sjukvården kan vara avgörande för behandlingsresultat men också för viljan att stanna och bosätta sig i regionen. Det samma kan gälla vid mötet med utbildare eller andra samhällsaktörer. Kompetensutveckling inom området är en framgångsfaktor som måste beaktas i integrationsarbetet.

Förbättrad infrastruktur – Boende, allmänna kommunikationer, körkort och bredband kan vara avgörande för både viljan och möjligheten att bo i glesbygd.

Integration är tvärsektoriellt och allas ansvar vilket innebär att dessa fyra områden påverkar och är beroende av varandra. Inom varje område finns ett antal insatsområden som i några fall upprepas.

Alla berörda aktörer behöver sin egen strategi eller handlingsplan för hur de ska arbeta utifrån sina specifika förutsättningar.

I december 2013 var ca 9700 utrikes födda personer folkbokförda i länet, d.v.s. ca 8 % av befolkningen, jämfört med rikets ca 16 %. Migrationsverket utfärdade ca 1200 uppehållstillstånd och uppehållsrätter till Jämtlands län under samma år varav majoriteten, ca 70 % kom som flyktingar. Därutöver har Migrationsverket i

november 2014 platser för 1600 asylsökande i länet.

Sedan december 2011 finns en Regional Överenskommelse (RÖK) mellan Länsstyrelsen Jämtlands län, Regionförbundet Jämtlands län, Jämtlands läns landsting, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och Försäkringskassan. Denna kommer att revideras inför 2015 och gälla dels alla asylsökande män och kvinnor som är inskrivna hos Migrationsverket och dels, under ca 2 år, de som erhållit uppehållstillstånd och bosättning i en kommun. Inom ramen för RÖK görs varje år en handlingsplan som är en del av denna strategis genomförande.

PRIORITERADE OMRÅDEN

HÖJD UTBILDNINGSNIVÅ

MÅLBILD RUS

För att behålla välfärd och en möjlig tillväxt i en allt mer globaliserad ekonomi är kunskap och kompetens viktigt för länet. Ungdomars inträde i vuxenlivet, en god integration, bra utbildningssystem som bidrar till god utbildningsnivå för båda könen och livslångt lärande är prioriteringar. Allas kompetens oavsett kön, ålder och ursprung tas till vara.

Insatsområden

Kompetensutveckling

Kompetensförstärkning och vidareutbildning av personal för ett språkutvecklande arbetssätt i skolans alla ämnen ska prioriteras för att öka alla möjligheter att uppnå gymnasieexamen och att fortsätta med högre studier. Den digitala kompetensen behöver öka i hela befolkningen för att fler ska hitta och använda digitala lösningar i utbildning, arbetsliv och för att öka delaktigheten.

Språkutveckling

Kvinnor, män, flickor och pojkar ska ha bra förutsättningar att tillgodogöra sig kunskaper i det svenska språket. Det är av största vikt att utbildningen är anpassad efter individens behov och att den därför är flexibel. I alla skolformer ska studiehandledning och undervisning i modersmål prioriteras.

Värdegrund

Integration prioriteras av alla i utbildningsväsendet, d.v.s. det måste arbetas aktivt och medvetet med värdegrundsfrågor. Attityder för acceptans, ökad mångfald och för att motverka diskriminering är viktiga.

Samverkan

När översatta betyg saknas ska kunskap och erfarenheter inom skolämnen och från arbetslivet kartläggas eller valideras tidigt för att säkerställa att ämnen studeras på en för individen utvecklande nivå. Utbildare, branscher och eventuella upphandlare säkerställer att förkunskapskrav och utbildningars utformning leder till anställningsbarhet eller möjlighet att starta eget. Ökad samverkan över kommungränser för att skapa fler möjligheter till utbildning och arbete.

Livslångt lärande

Det livslånga lärandet gäller alla oavsett kön, ålder, skolbakgrund och arbetslivserfarenhet. Tidig och kontinuerlig studie- och yrkesvägledning är viktig för att studier ska kunna baseras på intressen, tidigare erfarenheter och arbetsmarknadens behov. Studieförbund och folkhögskolor är en viktig del i det livslånga lärandet.

Exempel på aktiviteter

- » Barn och ungdomar integreras tidigt i sin ordinarie klass.
- » Förstelärare i regionen med uppdraget att arbeta kring ett språkutvecklande arbetssätt.
- » Samordning av kompetenser och resurser i kommunen och regionen när det gäller modersmål, studiehandledning och språkstöd till både barn och vuxna.
- » Samordning av kompetenser och resurser i regionen när det gäller flerspråkiga personer med särskilda behov.
- » Utbildning i svenska för invandrare (SFI) på arbetsplatsen eller lärare som reser till eleverna.
- » Samhällsorientering placeras i anslutning till SFI.
- » I eventuell upphandling av utbildning ställs krav på samverkan mellan berörda aktörer.
- » Körkort som en del i yrkesutbildningar, ex vårdutbildningar för att kunna arbeta i glesbygd.

ÖKAT DELTAGANDE I ARBETSLIVET

MÅLBILD RUS

Mottagandet av alla som flyttar till Region Jämtland Härjedalen är professionellt och de kommer snabbt in på arbetsmarknaden. Ett aktivt arbete för en bra integration och för att fler ska bosätta sig i regionen görs genom att tillvarata allas kompetens. Det är angeläget att skapa nätverk och mötesplatser mellan arbetstagare och arbetsgivare inom näringsliv och offentligt sektor för att skapa integration och förutsättningar för god språkinläring där behovet finns. Detta främjar möjligheter till sysselsättning antingen som anställda eller som företagare. Ett mångkulturellt samhälle berikar och ger företagen kontakter med omvärlden.

Insatsområden

Matchning

Kompetenser från berörda myndigheter och verksamhetsområden samverkar för att kartlägga och fånga upp kompetens. De personer med kompetens som efterfrågas i regionen ska snabbt komma i kontakt med arbetslivet. Individens och arbetsmarknadens behov måste styra insatser och åtgärder och det ska vara en tydlig koppling mellan utbildning, språkträning och arbetsliv. Kompetensutveckling för de som ska utföra matchning och validering är viktigt.

Öppna arbetsplatser och företag

Fler arbeten, praktikplatser och feriearbeten måste finnas tillgängliga för att kvinnor, män, flickor och pojkar ska komma i kontakt med arbetsmarknaden och/eller få ett arbete motsvarande sin kompetens. Stat, kommun och landsting ska vara goda förebilder för övriga arbetsgivare. Kompetensutveckling på arbetsplatser av både arbetsgivare och anställda ska motverka diskriminering pga. t.ex. etnicitet och kön. Demokratiska värderingar, öppenhet och tolerans är ett gemensamt ansvar.

Eget företagande och entreprenörskap

Eget företagande och entreprenörskap är en viktig möjlighet till egen försörjning. Utveckling av funktionella stödsystem för blivande entreprenörer och innovativa idéer när det gäller företagande prioriteras, liksom ett ökat strategiskt arbete för att fler företag ska etablera sig i länet och skapa fler arbetstillfällen.

Allmänna kommunikationer och körkort

Allmänna kommunikationer eller körkort och tillgång till bil är förutsättningar för att kunna förflytta sig till och från arbete i glesbygd eller för att arbeta obekväma tider.

Exempel på aktiviteter

- » Arbetsmarknadskunskap i grundskola och gymnasium.
- » Aktiviteter i det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) genomsyras av ett tydligt integrationsperspektiv.
- » Kompetensutveckling av handläggare för att öka möjligheten att fler utrikes födda kvinnor kommer ut i arbete.
- » Lokala och digitala lösningar för effektiv validering av kunskap och erfarenhet.
- » Locka till landsbygden genom projekt som Grön integration.
- » Snabbspår för högutbildade med utländsk bakgrund för att komplettera med det som saknas för att komma in på den svenska arbetsmarknaden.
- » Aidentifierade jobbansökningar.
- » Sociala företag för att komma ut i arbetslivet eller prova på att driva eget företag.

KULTURKOMPETENS OCH FÖRBÄTTRAD SOCIAL SAMMANHÅLLNING

MÅLBILD RUS

Region Jämtland Härjedalen upplevs som landets tryggaste och präglas av ett gott värdskap och välkomnande attityder. Oavsett bakgrund, förutsättningar och var i regionen man bor är uppväxtvillkor och levnadsvanor jämlika och goda. Den sociala välfärden är jämlik och jämställd och man har tillgång till hälsa på lika villkor. Grupper med svag konkurrenskraft på arbetsmarknaden ges möjlighet till utveckling för förbättrad anställbarhet så att den sociala sammanhållningen stärks. Bemötandet är välkomnande och nyfiket och det sker ett aktivt arbete för att motarbeta eventuella negativa attityder mot inflyttning från andra länder och kulturer. Kultur, idrott och hälsa ger bättre förutsättningar för individers lärande och positiva utveckling.

Insatsområden

Hälsa och sjukvård

God hälsa för män, kvinnor, flickor och pojkar är en förutsättning för att kunna arbeta, studera och fungera i hemmet och är hela samhällets ansvar. Att arbeta med hela familjen är prioriterat. Kunskap, resurser och strukturer ska säkerställa att varje individ får rätt vård och behandling utifrån sina behov. Kompetens för att ge stöd avseende kris och trauma bör utvecklas och finnas tillgänglig i regionen.

Delaktighet och inflytande

Tillgänglighet vad gäller allmän information, stöd och service till personer som har bristfälliga kunskaper i det svenska språket måste utvecklas. Kvinnor, män, flickor och pojkar ska ha lika möjligheter till inflytande och delaktighet för att påverka de egna livsvillkoren.

Attityder

Främlingsfientlighet och rasism på alla nivåer måste förebyggas och motverkas. Förståelsen bland medborgare när det gäller mångfaldens och integrationens betydelse och fördelar för regionen behöver öka. Utgångspunkten är att alla lika värde, jämställdhet och de mänskliga rättigheterna.

Kultur- och fritidsaktiviteter

Olika former av kultur- och fritidsaktiviteter spelar en viktig roll för hälsa, språkutveckling och kontakter med arbetsgivare. Det civila samhället har kompetenser och resurser för att skapa dessa viktiga sociala nätverk. Samverkan för att hitta och sprida goda exempel och framgångsfaktorer är prioritet. I dialog med föreningslivet skapas inkluderande mötesplatser för kvinnor, män, flickor och pojkar.

Samverkan

Individens behov står i centrum och ”en väg in” ska genomsyra bemötandet oavsett om kontakt tas inför beslutet att flytta till länet eller efter ankomst. Insatser för män och kvinnor som står långt ifrån eller som ännu inte är etablerade på arbetsmarknaden ska vara individuella, flexibla och innovativa. De mötesplatser och sociala nätverk som redan finns ska utvecklas. Barnens bästa ska alltid tas hänsyn till när insatser och åtgärder beslutas.

Exempel på aktiviteter

- » Utveckla familjecentralernas arbete med utrikes födda för att stärka hela familjens livssituation.
- » Lokala överenskommelser för mottagandet av barn som kommer med eller utan familj (Barn-LÖK).
- » Hälsoprogram eller liknande utifrån varje individs behov.
- » Använda ny teknik i större utsträckning för att öka tillgängligheten till viktig information från myndigheter och andra aktörer.
- » Ge stöd (ekonomiskt eller med t.ex. lokaler) till föreningar och andra som aktivt vill bidra till integrationen genom riktade och löpande insatser.
- » Se över hur det civila samhället kan medverka i lokala och regionala överenskommelser
- » I arbetet med ”Hälsa på lika villkor” och Folkhälsopolicy behöver hänsyn tas till personer med utländsk bakgrund och därmed eventuellt varierande språkkunskaper och kunskap om hälsa.
- » Det civila samhällets roll stärks bl.a. genom ”överenskommelsen inom integrationsområdet”.

FÖRBÄTTRAD INFRASTRUKTUR

MÅLBILD RUS

Det är lätt att flytta till Jämtland Härjedalen eftersom mottagandet är välkomnande, nyfiket och professionellt organiserat. Inflyttning är önskvärd för att klara framtidens arbetskraftsförsörjning och utrikes födda ger regionen mångkultur, en global good-will och öppnar våra sinnen. Regionen upplevs vara en plats där människor i alla åldrar kan leva och utvecklas. En god samhällsservice erbjuds alla invånare och det finns bra pendlingsmöjligheter till och från arbete och studier.

Insatsområden

Samhällsplanering

I en långsiktig samhällsplanering är det viktigt att ta hänsyn till det ökade antalet utrikes födda i länet för att motverka segregation. Det ska finnas attraktiva bostäder i olika storlekar till rimliga priser. Den sociala servicen behöver utökas på flera orter. Kompetenshöjande insatser till berörda aktörer för att öka kunskapen om vikten av en ökad invandring till länet. Ökad samverkan över kommungränser för att underlätta boende, transporter och service är nödvändig.

Bostäder

För att öka inflyttningen till länet måste det finnas bostäder att flytta till. Samverkan mellan berörda aktörer kring insatser att ta fram fler boenden så att det överensstämmer med behoven. Hyreslägenheter är prioriterat, men det behövs nytänkande när det gäller boendeformer. Lediga hus på landsbygden ska marknadsföras.

Allmänna kommunikationer

Möjligheten att förflytta sig är en förutsättning för att flytta till och bo kvar i glesbygd. Insatser för bra och tillgängliga kommunikationer inom kommunen och länet ska därför prioriteras. Nyttänkande när det gäller att möta snabba förändringar i behoven av kommunikationer till och från olika orter är nödvändigt.

Bredband

Tillgång till internet med god kvalitet för att kunna driva företag, arbeta och ha kontakt med familj och vänner i Sverige och i andra länder kan vara en förutsättning för att flytta till och bo kvar i länet.

Exempel på aktiviteter

- » Planera in integration i ägardirektiv gällande kollektivtrafik och boende.
- » Med utgångspunkt i Länsstyrelsens årliga rapport om Bostadsmarknaden i Jämtlands län utveckla fler möjligheter för att fler ska bosätta sig i länet.
- » Modulboende.
- » Guidade turer för att visa länet och landsbygdens fördelar.
- » Utreda om det är möjligt för kommunerna att bedriva trafik i egen regi.
- » Utreda vilka möjligheter som finns för att fler män och kvinnor ska kunna ta körkort och ha tillgång till bil.

GENOMFÖRANDE

VAD	NÄR	VEM
Regionalt strategiskt nätverk	Kontinuerligt	Region Jämtland Härjedalen
Upprätta kommunala strategier/program	Enligt lokal plan	Alla kommuner
Lokala genomförandeplaner	Årligen	Kommuner, myndigheter, föreningar, organisationer m.fl.
Finansiering utöver ordinarie medel. Förslagsvis via: Samordningsförbundet, EU:s fonder eller nationella stödprogram	Efter behov och vid fonders utlysning	Varje verksamhet. Vid länsövergripande verksamhet: Region Jämtland Härjedalen
Uppföljning	Årligen	Region Jämtland Härjedalen
Revidering av den regionala strategin	2016, 2018	Region Jämtland Härjedalen

BAKGRUND

Region Jämtland Härjedalen har som regional tillväxtansvarig en viktig roll att samordna och leda det regionala utvecklingsarbetet så att integrationsfrågorna lyfts in och samordnas med övriga strategier och handlingsprogram.

I arbetet med att ta fram integrationsstrategin har samtliga kommuner, Arbetsförmedlingen och andra berörda myndigheter och organisationer medverkat. Dialogen med dessa samt aktuella dokument på nationell och EU nivå har ingått i underlaget för arbetet, bl.a. EU2020, den regionala utvecklingsstrategin för Jämtlands län 2014 – 2030 (RUS 2030) och Integration – beskrivande statistik och analys i Region Jämtland Härjedalen.

Följande bild illustrerar hur strategierna hänger ihop, från EU 2020 till insatsområden i integrationsstrategin.

EU 2020 - INTEGRATION	RUS 2030 - GENOMFÖRANDE I INTEGRATIONSSTRATEGI	INTEGRATIONSSTRATEGI JÄMTLAND HÄRJEDALEN	INSATSONOMRÅDEN
Utbildning	Kompetens och kunskaps- utveckling	Höjd utbildningsnivå	Kompetensutveckling Språkutveckling Värdegrund Samverkan Livslångt lärande
Syssetsättning		Ökat deltagande i arbetslivet	Matchning Öppna arbetsplatser och företag Eget företagande och entreprenör- skap Allmänna kommunikationer och körkort
Fattigdom och social utestängning	Socialt inkluderande och ett sunt liv	Kulturkompetens och förbättrad social sammanhållning	Hälsa och sjukvård Delaktighet och inflytande Attityder Kultur- och fritidsaktiviteter Samverkan
	Demografiska möjligheter	Förbättrad infrastruktur	Samhällsplanering Bostäder Allmänna kommunikationer Bredband

Referenser

- » *Europa 2020 - en strategi för smart och hållbar tillväxt för alla*
- » *Jämtland/Härjedalen 2030, Innovativt & Attraktivt, Regional Utvecklingsstrategi 2014-2030*
- » *Integration – Beskrivande statistik och analys av utrikes födda i Region Jämtland Härjedalen 2014*
- » *”Integration och flyktningmottagande på enklare sätt”, Hela Sverige ska leva!*
- » *European Web Site on Integration, EWSI. <http://ec.europa.eu/ewsi/en/index.cfm>*
- » *Migrations- och Asylpolitik, Regeringskansliet. <http://www.regeringen.se/sb/d/968516/5/2014>*
- » *Lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare*

Besöksadress: Rådhusgatan 72

Postadress: Region Jämtland Härjedalen,
Regional utveckling, Box 654, 831 27 Östersund

Telefon: 063-14 64 00

E-post: regionalutveckling@regionjh.se

Webb: www.regionjh.se